

Reactie CBL op internetconsultatie Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik

Leidschendam, 7 augustus 2020

Het Besluit

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt aan de voorbereiding van het Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik (inwerkingtreding 3 juli 2021) en een bijbehorende wijziging van het Besluit beheer verpakkingen 2014. Dit betreft Europese regelgeving (richtlijn 2019/904) die ook in Nederland moet worden geïmplementeerd.

Het ontwerpbesluit bevat een implementatie van richtlijn 2019/904. De maatregelen zijn gericht op de producten die het meest worden gevonden op Europese stranden. Het doel is om met dit pakket aan maatregelen het aandeel van deze producten in het zwerfafval en in zee te verminderen.

Reactie CBL

Circulaire economie en het terugdringen van zwerfafval zijn belangrijke onderwerpen in het duurzaamheidsbeleid van supermarkten. Zo hebben de leden van het CBL in het Brancheplan Duurzaam Verpakken afspraken gemaakt over onder andere de recyclebaarheid van verpakkingsmateriaal, recycklaat in verpakkingen en het gebruik van de weggooiwijzer. Tevens zijn diverse CBL-leden aangesloten bij het Plastic Pact. Het CBL onderschrijft dan ook de doelstellingen van de richtlijn 2019/904.

Wij hebben enkele opmerkingen met betrekking tot het Besluit:

1. Een integrale aanpak is benodigd vanuit publieke en private partijen, in harmonie met bestaande initiatieven;
2. De invloed van het Besluit op andere duurzaamheids- en voedselveiligheids onderwerpen moet in het vizier gehouden worden;
3. Wij pleiten voor uniforme en eenduidige markeringsvoorschriften. De volledige omschakeling naar de nieuwe markeringsvoorschriften zal mogelijk meer tijd in beslag nemen dan de genoemde 3 juli 2021;
4. Diverse elementen uit het Besluit behoeven extra duiding.

Onderstaand lichten wij deze opmerkingen graag verder toe.

1. Het belang van een integrale aanpak

De transitie richting de circulaire economie, het verduurzamen van verpakkingen en producten en het terugdringen van zwerfafval zijn onderwerpen die op dit moment op nationaal en internationaal niveau worden opgepakt. Bijvoorbeeld via de Nederlandse en het Europese Plastic Pact, de Europese Green Deal en diverse multi-stakeholder initiatieven. Voor de leden van het CBL is het noodzakelijk dat deze initiatieven in harmonie met elkaar zijn en integraal worden benaderd.

- De nadruk van het Besluit ligt op producenten- en consumentenverantwoordelijkheid. Het is essentieel om bij de op te stellen maatregelen ook andere relevante **publieke en private partijen** te betrekken (bijvoorbeeld gemeenten en afvalbedrijven), om te zorgen voor de benodigde infrastructuur en andere randvoorwaarden ten behoeve van de doelstellingen in de richtlijn;
- Wij pleiten ervoor om de **rapportageverplichting** voortkomend uit richtlijn 2019/904 (*nota van toelichting paragraaf 7*) te integreren in bestaande gremia in plaats van het opstellen van een extra rapportagestroom. Bijvoorbeeld door een aansluiting bij de rapportages die plaatsvinden t.b.v. de Brancheplannen Duurzaam Verpakken. Een extra monitor zal de administratieve last verhogen ten koste van de aandacht op de inhoudelijke doelstellingen.
- Een belangrijk aandachtspunt is de weergegeven verplichting om als onderdeel van de markering aan te geven wat passende en niet passende manieren zijn om zich van de betreffende producten en verpakkingen te ontdoen in overeenstemming met de **afvalhiërarchie** (*artikel 3 en artikel 15e*). Aangezien productie en distributie van diverse verpakkingen in veel gevallen Europees plaatsvindt, en dus breder reiken dan de Nederlandse markt, is de vraag om welke afvalhiërarchie dit gaat. Wij stellen voor om de **weggooiwijzer** leidend te maken.

2. Aandacht voor mogelijke externe effecten m.b.t. duurzaamheid en voedselveiligheid

Het is voor het CBL belangrijk dat het ministerie bij de uitwerking van het Besluit nauwgezet kijkt naar de invloed op andere duurzaamheids- en voedselveiligheidsvraagstukken. De praktijk laat zien dat deze thema's elkaar onwenselijk kunnen beïnvloeden.

- De borging van **voedselveiligheid** en **hygiëne** moet te allen tijde plaatsvinden. Het is dan ook cruciaal dat de gestelde doelstellingen, bijvoorbeeld gericht op de verhoging van recyclelaar in non-PET flessen, mogelijk zijn binnen de geldende voedselveiligheidsnormen. Ook moet deze borging meewegen tijdens de beoordeling van alternatieve materialen en de beoordeling van de consequenties van mogelijke maatregelen (bijvoorbeeld het beprijzen van verpakkingen).
- Op het gebied van duurzaamheid is het van belang om te kijken naar de hele verpakkingketen, van grondstof tot gebruik. Zo valt te denken aan de relatie tussen de vermindering van kunststofproducten- en verpakkingen en **voedselverspilling**. Deze voedselverspilling kan ontstaan door de invloed van alternatieve materialen op de houdbaarheid van producten met kwaliteitsverlies tot gevolg. Ook de invloed van het Besluit op bijvoorbeeld het **waterverbruik** en het **logistieke proces** zijn belangrijk om in ogenschouw te nemen.
- Het is noodzakelijk om in het zicht te houden of maatregelen gericht op het tegengaan van zwerfafval en de creatie van de circulaire economie **niet tegenstrijdig zijn**. Zo verwachten wij dat de recyclebaarheid van kunststof verpakkingen voor eenmalig gebruik in het geding kan komen doordat de dop/deksel moet worden bevestigd aan de verpakking (*artikel 15c*). Het in zijn totaliteit recyclen van de verpakking kan hierdoor lastiger plaatsvinden. Dit vinden wij, gezien onze doelstelling op recyclebaarheid, niet wenselijk.

3. Duidelijkheid en haalbaarheid van de gestelde markerings-eisen

In het Besluit is te lezen dat de Europese Commissie een uitvoeringshandeling opstelt met specificaties voor markeringen die op diverse verpakkingen moeten worden aangebracht (*artikel 3 en artikel 15e*). Het is belangrijk om te kijken naar de duidelijkheid van de markerings-eisen en de voorgestelde tijdslijn.

- Wij pleiten voor een **uniformering** van de markeringsvoorschriften. De voorschriften moeten eenduidig te interpreteren zijn waardoor het risico op een vrije invulling van de betreffende partijen wordt gemitigeerd. Zo krijgen wij graag zo spoedig mogelijk **helderheid** over de inhoud en tekst, de positie van de markering op de verpakking en hoe deze markering mag worden aangebracht. Daarnaast is duidelijkheid benodigd over de begrippen 'primaire' en 'secundaire' verpakkingen (*artikel 3*) en welke informatie op welk soort verpakkingen verplicht is.
- Als gevolg van de nieuwe markeringsvoorschriften zullen productielijnen van verpakkingen aanpassing behoeven. Ook zullen deze voorschriften van invloed zijn op bestaande voorraad. De leden van het CBL verwachten dat de volledige omschakeling naar de nieuwe eisen niet voor 3 juli 2021 is afgerond. Wij gaan graag met het ministerie in gesprek over hoe wij deze nieuwe voorschriften kunnen integreren en hoe uitfasering van verpakkingen die niet aan de eisen voldoen middels een **transitieperiode** stapsgewijs kan plaatsvinden.

4. Verdere invulling van het Besluit

Tot slot hebben wij nog enkele opmerkingen met betrekking tot de verdere invulling van het Besluit:

- Enkele bepalingen uit de richtlijn 2019/904 bieden nationale beleidsruimte. Dit heeft betrekking op de invulling van de meetbare kwantitatieve consumptievermindering van kunststof drinkbekers en voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik (*nota van inlichtingen paragraaf 4*). De leden van het CBL blijven graag met het ministerie in gesprek over mogelijke maatregelen ten behoeve van deze **consumptievermindering**.
- Het CBL vraagt het ministerie om duidelijkheid over de inhoud en de beschikbaarheid van de nog te volgen **uitvoeringshandelingen** en **richtsnoeren**. Deze duidelijkheid is essentieel om benodigde processen (bijvoorbeeld op het gebied van inkoop en productie) in gang te zetten.
- Enkele begrippen uit het Besluit behoeven **nadere duiding**. Onder andere de termen 'eenpersoonsverpakking' en 'wikkels' moeten in het nationale Besluit nader worden gedefinieerd. Ook is het belangrijk dat er helderheid komt over de verantwoordelijkheid van de producent aangaande het nemen van bewustwordingsmaatregelen richting de consument (*artikel 4, artikel 6, artikel 15f*).

Over het CBL

Het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) behartigt de belangen van de supermarktbranche en foodservicebedrijven in Nederland. De levensmiddelenhandel draagt voor ruim 10% bij aan het Bruto Nationaal Product. De branche biedt werkgelegenheid aan ruim 300.000 mensen en is daarmee één van de grootste werkgevers van Nederland. Dagelijks doen vier miljoen consumenten hun boodschappen in supermarkten die het CBL vertegenwoordigt.

Bij het CBL zijn aangesloten:

Albert Heijn | Aldi | Bidfood | Boni Markten | Boon Sliedrecht | Coop Supermarkten | Deen Supermarkten | Detailresult | Hoogvliet | Jan Linders | Jumbo Supermarkten | De Kweker | Lekkerland | Lidl Nederland | Makro Nederland | Nettorama | NS Stations Retail Bedrijf | PLUS Retail | Poiesz Supermarkten | Sligro | Spar | Vakcentrum | Groothandel in Levensmiddelen Van Tol | Vomar Voordeelmarkt |